

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L. 2.000

Letna naročnina . . . . . L. 4.000

Letna inozemstvo . . . . . L. 5.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 44 (1326)

Gorica - četrtek, 7. novembra 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Neprijetno pričevanje

»Otočje Gulag« Aleksandra Solženicina še vedno ne da miru in ga najbrž še dolgo ne bo dalo. Knjigo, ki je izšla v izvirniku lansko leto septembra, so kmalu prevedli v vse glavne jezike sveta. Italijanski prevod je izšel pri založbi Mondadori letos maja in je že na tem, da postane najbolj brana knjiga v Italiji.

Res pa je, da ne gre za knjigo, ki bi bila lahko branje. Srečal sem ljudi, ki so se je lotili, toda ostali so pri prvih sto straneh in niso šli naprej. Menili so, da je to kak roman ali napeta povest kot so druge Solženicinove knjige.

Toda »Otočje Gulag« ni povest niti ni roman v običajnem pomenu besede, ker pripoved ni izmišljena, temveč je resnična. Solženicin je stvarno zanjo zbral deloma sam iz lastne izkušnje, ko je prebil pet let v sovjetskih zaporih in šest v izgnanstvu, deloma jo je izvedel od drugih, ki so delili z njim podobno usodo, deloma jo je črpal iz poročil sovjetskega tiska.

Virov, ki se jih je poslužil, je 227 (spomini, dokumenti, pisma). Vse to je premlil sebi in s pisateljsko močjo, ki mu je lastna, je nastal spomenik mučenim in usmrčenim v Sovjetski zvezi. Žrtve sovjetske diktature najbrž ne bodo imele nikoli iz kamna ali bronu nobenega spomenika; postavil jim ga je pa A. Solženicin s svojo knjigo, o kateri more reči s pesnikom Horacem: Postavil sem spomenik, ki bo trajnejši kot bi bil iz bronu.

Solženicinovo pričevanje je trin v peti oblastnik v Moskvi in njih tovarišem povsod po svetu. Zato o knjigi tovarišje ali pa skušajo očrtni njenega avtorja. Pri tem so se poslužili njegove prve žene, ki je napisala spomine na svojega moža Solženicina. V knjigi ga hoče prikazati kot egoista, zanesenega človeka, ki mu gre samo za čast in denar, in pa kot ovaduha. V zaporih da je sodeloval s policijo v škodo drugih zapornikov. Knjiga je izšla najprej v Moskvi, potem so jo prevedli v številne jezike. Rad bi, da bi postala konkurent »Otočju Gulag«.

S to knjigo so se komunisti poslužili že starega preizkušnega sredstva: Obrekujejo, nekaj bo ostalo. Tako so delali tudi pri nas med zadnjo vojno, tako poskušajo še danes, kadar svojega nasprotnika ne morejo drugače prizadeti. Črnijo ga, obrekujejo, pripisujejo mu neresnične stvari ali pa resnične napluhujejo. Nekaj bo že ostalo, kajti na svetu so zmeraj bili in so še ljudje, ki rajši verjamejo lažem kot pa resnici.

Solženicin na knjigo svoje prve žene ni do sedaj nič odgovoril. Računa najbrž, da bodo pametni sami uvideli neresnico, ne-spametnim pa tako in tako ne kaže kaj dokazovati.

V SOGLASJU S TITOM IN HRUŠČEVOM

Pri tem velja spomniti, da Solženicin pravzaprav ni povedal nič posebno novega; dopolnil je le delo, ki sta ga pred njim začela Josip Broz-Tito in Hruščev.

Ne pozabimo, da je bil v socialističnem taboru ravno Tito, ki je prvi začel javno govoriti o grozodejstvih v sovjetskih zaporih. Vladimir Dedijer piše v svoji knjigi o Titu, da se je pogovarjal z njim o sporu s Sovjetsko zvezo. Bilo je to po letu 1948. Tito je dejal: »Nikdar v zgodovini ni bila osebnost tako podložna državnemu aparatu, ta pa aparatu obveščevalne službe, kakor je danes v ZSSR. Nikjer ne ravnajo z ljudstvom tako nečloveško, kakor danes v ZSSR« (Dedijer 562).

Solženicin v svoji knjigi te trditve jugoslovanskega državnega predsednika samo potrjuje z obilnim materialom iz sovjetskih ječ in lagerjev. Prav tako bi Solženicin lahko potrdil s Titovim pričevanjem strašne številke o zapornikih v sovjetskih ječah. Tito je namreč dejal, da je v Rusiji zaprtih 15 milijonov ljudi (Slov. poročevalec, 18. marca 1952).

Solženicin ne navaja točnih števil, govori pa o desetih milijonih zapornikov, ki so izginili v številnih ječah in taboriščih po Sovjetski zvezi. O teh dejstvih ve

kaj povedati tudi drugi jugoslovanski komunist Moša Pijade. Ta je dejal: »V letih 1936, 1937, 1938 je izginilo v SZ nad tri milijone ljudi. To ni bila buržuazija, ker je bila že prej likvidirana; to so bili komunisti ruskih in neruskih narodov« (Slov. poročevalec, 7. avgusta 1951).

Usmrtitve so bile večkrat združene s hudim mučenjem, med katerim so »krivci« povečini »priznali« svoje zločine. »Seveda se o tem ni smelo javno govoriti... Če bi si kdo upal vprašati za usodo enega izmed mnogih ujetnikov, je bil sam takoj aretiran« (Slov. poročevalec, 8. dec. 1951).

Solženicin v svoji knjigi poroča isto, samo da navaja še osebe in številne podrobnosti.

NE SAMO STALIN, PARTIJA JE KRIVA

Za Titom in jugoslovanskimi komunisti se je oglašil Nikita Hruščev. Po Stalinovi smrti je razkrinkal njegov »kult osebnosti«. Stvari, ki so danes vsem znane. Hruščev je rabil lepo doneči izraz »kult osebnosti« namesto »Stalinova diktatura«, »Stalinova samovolja«. To je napravil nameroma, ker bi sicer ljudstvo lahko preneslo izraz diktatura od Stalina na partijo. Sumiti bi lahko začelo, da je bil Stalin le nosilec partijske diktature. Hruščev se je temu dejstvu hotel izogniti.

Solženicin v svoji knjigi pa priča ravno o tem: PARTIJA JE OD VSEGA ZACETKA TISTA, KI IZVAJA NAJHUŠJI TEROR NAD VSEMI V SOVJETSKI ZVEZI. PRI TEM SE POSLUŽUJE SVOJIH ORGANOV. To se pravi državne policije.

V tej trditvi je drznost A. Solženicina, kajti česa podobnega si med komunisti še nihče ni upal trditi. Solženicin pa ne samo trdi, on tudi prinaša dokaz iz Leninovih pisem, iz sovjetske ustave, iz pričevanj številnih revolucionarjev, ki so se znašli v sovjetskih zaporih.

Zaradi te drznosti je Solženicin prišel v nemilost pri moskovskih oblastnikih in pri tovariših izven Sovjetske zveze, tudi pri jugoslovanskih tovariših. Kajti Solženicin ne dolži samo Stalina, temveč dolži partijo kot tako in samega Lenina. Solženicin stavi na zatožno klop sistem kot tak.

Tega mu seveda noben marksist-leninist ne more odpustiti. Zato je njegova knjiga trin v peti vsem partijam sveta in njegovo pričevanje neprijetno slehernemu komunistu. Resnica pač bode v oči.

K. H.

Verski spor v Hercegovini

Na jesenski konferenci jugoslovanskih škofov v prvi polovici oktobra je bilo znova govora o »hercegovskem primeru«, ki že dolgo vrsto let povzroča velike težave krajevni Cerkev, obenem pa nudi veliko pohujšanje katoličanom, pravoslavcem in mohamedancem, ki v Hercegovini pomešano živijo.

Gre za sledeče. V času turške okupacije so smeli v tej deželi vršiti dušno pastirstvo le franciški. Le-ti so tudi upravljali župnije; tudi škof v Mostarju je bil iz njih vrst. Sedaj pa je škof svetni duhovnik in tudi za župnije je vedno več svetnih duhovnikov na voljo. Ti naj bi počasi prevzeli župnije, franciški pa se vključili v svojo redovno skupnost. S tem pa nekateri hercegovski franciški ne soglašajo in nočejo škofu izročiti upravljanih župnij. Verniki so, najhujskani od franciških župnikov, že ponovno izgnali župnike iz vrst svetne duhovščine, ko so prišli prevzemati faro.

Sv. sedež je kot posredovalca poslal v Hercegovino gradiščanskega škofa iz mesta Zelezno (Eisenstadt) v Avstriji dr. Lazsila, ki dobro govori hrvatsko, a v posredovanju ni uspel. Sedaj čaka sv. očeta težka dolžnost, da odloči. Treba bo mnogo pastoralne modrosti, da se prepreči cerkveni razkol.

Lakota na pohodu

FAO (Food and Agriculture Organization), svetovna organizacija Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano, je pripravila svetovno konferenco za prehrano, ki se je v torek 5. novembra pričela v Rimu. Prisostvujejo predstavniki skoro vseh držav, ki so včlanjene v OZN; na odprtju sta bila navzoča tudi glavni tajnik OZN Kurt Waldheim in severnoameriški zunanji minister Kissinger.

Kurt Waldheim je že v aprilu letos naprosil bogatejše narode in države, naj bi med seboj zbrali pet tisoč milijonov dolarjev, s katerimi bi finansirali nabavo živil za prebivalstvo v deželah, kjer se že čuti veliko pomanjkanje hrane. Na to povabilo glavnega tajnika OZN pa ni bilo pravega odziva, zagotovljena je bila komaj polovica omenjene vsote, točno 2.400 milijonov dolarjev. Najbolj velikušnega se je izkazal perzijski šah Reza Pahlevi, ki je obljubil 1.500 milijonov dolarjev.

Važna na omenjeni konferenci je bila tudi Kissingerjeva navzočnost. Sam se je lani za to konferenco zavzel, obenem pa zastopa ZDA, ki so bile do sedaj praktično edine, katere so s svojimi poljedelskimi previški preprečevale na od lakote prizadetih področjih še hujše živilsko pomanjkanje in to večinoma z zastojnimi pošiljkami žitaric.

Zanimivo je, da tako imenovane socialistične države s Sovjetsko zvezo na čelu, kjer vlada dr-

žavni kapitalizem v najbolj izraziti obliki, nikdar niso bile zmožne nuditi te vrste pomoči. Nasprotno: same morajo iz leta v leto uvažati žito iz »kapitalistične« Sev. Amerike.

CILJI PREHRAMBENE KONFERENCE

Sedanja prehrambena konferenca v Rimu hoče najti pota, kako dobiti zadostna finančna sredstva za preskrbo potrebnih držav z živi. Takšnih držav je danes 32. Največji problem s prehrano imajo predvsem Indija, Bangladeš in Pakistan s svojimi 700 milijoni prebivalcev. Druga taka velika področja se raztezajo ob južnem robu afriške Sahare, v severovzhodni Braziliji, v andskih predelih Južne Amerike ter deloma v državah Srednje Amerike in Mehike.

Na konferenci v Rimu naj bi bil sprejet sklep, ki bo obvezal bogatejše države, da prispevajo denar, druge pa, ki proizvajajo kmetijske pridelke, naj bi poskrbele za živila.

Podražitev nafte, in to kar štirikratna, ni na svetu povzročila samo pomanjkanja goriva, temveč nekatere države oropala tudi sredstev za nabavo hrane v zadostnih količinah, ker so za nakup goriva potrošile skoro ves obstoječi denar.

Poleg tega je bila letos slaba žetev na številnih področjih naše celine, marsikje zaradi neugodnih

vremenskih razmer (npr. v Južni Afriki, Severni Ameriki in Sovjetski zvezi), marsikje pa, kot npr. v Osrednji Afriki in Indiji tudi zaradi pomanjkanja gnojil.

POMANJKANJE HRANE NARAŠČA

Dasi je na svetu lakota vedno bila in je Cerkev celo vključila v litanije vseh svetnikov prošnjo »Kuge, lakote in vojske — reši nas, o Gospod!«, pa strokovnjaki nenehno opozarjajo, da se svet naglo bliža hudi prehrambeni krizi. Treba je v vsak način preprečiti, da ne bi svet zašel v položaj, ko bo pomanjkanje hrane postalo kronično. Ni dovolj dvigniti proizvodnjo živil samo za prehrano sproti, ampak tudi ustvariti potrebne rezerve.

Strokovnjaki iz prehrambene industrije opozarjajo zlasti na tri razloge, ki napravljajo lakoto vedno bolj grozečo.

Prebivalstvo najbolj narašča prav v tistih revnih deželah, ki so lakoti najbolj podvržene. Lani je svetovno prebivalstvo naraslo za 76 milijonov, kar je doslej v enem letu največja številka v zgodovini človeštva. Število ljudi se je od konca druge svetovne vojne podvojilo.

Poljedelska proizvodnja je v zastoju, ker grozi pomanjkanje gnojil in zato cena surovinam naglo narašča.

Poleg tega so zaloge žita, iz katerih se je doslej moglo pomagati najbolj prizadetim deželam sveta, skoro pošle. Veliki ameriški žitni previški v prejšnjem desetletju so bili razdeljeni ali prodani. Leta 1961 je zaloga žita bila tolika, da bi se človeštvo lahko hranilo z njim 92 dni. Danes bi ta zaloga bila zadostna le še za 26 dni.

Po podatkih, ki jih je zbrala prehrambena organizacija FAO, je trenutno nad deset milijonov otrok pod petimi leti starosti kronično in močno podhranjenih, nad 90 milijonov pa se nikdar polno ne nasiti. Nad polovico smrtnih primerov v revnih deželah je v vrstah izpod pet let starih otrok; za tri četrtine primerov je teh smrti kriva podhranjenost.

POHUJŠANJE NAŠEGA ČASA

Pri vseh teh bolečih ugotovitvah pa je najbolj žalostno, da je ravno večji del »krščanskega« sveta tisti, ki živi v obilju in razkošju, ljudje tretjega sveta, ki se s Kristusom še niso srečali, pa živijo v podhranjenosti, zaradi nje obupujejo, trpijo in umirajo. Iz Bangladeša poročajo, da je neka mati otroka zavila v vrečo in ga udušila v vodi, ker ni imela več s čim ga hraniti.

Prav to je največje pohujšanje našega časa, največji nesmisel in nerazumljiva nedoslednost zapadnega kristjana: postal je dvoživka. Ponosen je na svoje krščansko ime, svojo krščansko tradicijo, svojo krščansko kulturo, obenem pa je ves prežet potrošniške poganške miselnosti.

Evropski in sploh zapadni kristjan bo postal pravi kristjan šele tedaj, ko se bo znal odtrgati od zemeljskih dobrin v korist lačnih ter zatreji v sebi pohlep po materialnem ugodju in udobju. Naj bi tudi svetovna konferenca v Rimu o prehrani vsaj nekaj prispevala k temu spoznanju!

Kissinger v Beogradu in v Rimu

Ameriški zunanji minister Henry Kissinger je zadnje dni skoro več v zraku kot na tleh: v soboto 2. novembra je bil še v Iranu, v nedeljo v Romuniji, naslednji dan v ponedeljek najprej v Beogradu, nato v Rimu, v torek 5. novembra pa ga je letalo že poneslo naprej v Egipct. Na Bližnjem vzhodu bo obiskal kar pet držav. S tem razgibanim zunanjim ministrom se res ne more ponašati vsaka država

Severnoameriški zunanji minister Henry Kissinger neutrudno potuje od ene državne prestolnice do druge. V ponedeljek 4. novembra sta prišli na vrsto tudi Beograd in Rim.

V Beogradu se je ustavil sedem ur, pa od njih za razgovore porabil kar štiri. Se kosilo je imelo značaj delovnega obeda. Kissinger je Titu tudi izročil osebno pismo severnoameriškega predsednika Forda. Zdi se, da je že šlo v pozabo Titovo podpisanje Arabcev v lanski arabsko-izraelski voj-

ni, ko je Tito dovolil sovjetskemu letalstvu zračni most do arabskih držav.

Tito je bil obiska očitno vesel. Dejaj je, da bo treba odnose z ZDA, ki že doslej niso bili slabi, še bolj razvijati. Razgovori da so pokazali, da imata obe strani do raznih perečih vprašanj mnogo enakih pogledov.

Kissinger je potrdil, da so dvostranski odnosi dobri, da pa jih bo treba še izboljšati. Po Kissingerjevih besedah je bilo največ govora o položaju na Bližnjem vzhodu. ZDA so pripravljene storiti vse, da se najde miroljubna rešitev. S temi namerami hoče Kissinger prihodnje dni ponovno obiskati Bližnji vzhod.

Na večer 4. novembra je bil Kissinger že v Rimu. Oblasti so podvezle izredne varnostne ukrepe, kajti izvenparlamentarna levica je hotela obisk izrabiti za svoje demonstracije. Vendar se je italijanska komunistična partija že vnaprej ogradila od takih nastopov in jih obsodila. Bilo bi res smešno in nelogično, da prav italijanski komunisti napadajo Kissingerja, ko so ga drugod po komunističnih državah, svoj čas na Kitajskem in nedavno v Sovjetski zvezi ter sedaj v Romuniji in Jugoslaviji tako toplo sprejeli.

Na večerji je bil Kissinger pri predsedniku italijanske države Leoneju na Kvirinalu. Srečanje je »poteklo v okviru tesnih odnosov, ki združujejo prijateljski in zavezniški državi.« Za ZDA — je dejal Kissinger — predstavlja Italija bistveni dejavnik za stabilnost in ravnovesje v Evropi in na Sredozemlju. Prav tako je potrdil namero ameriške vlade, da nudi Italiji največjo podporo za izhod iz gospodarske krize.

Naslednji dan, v torek 5. novembra je Kissinger obiskal sv. očeta, se pogovarjal z italijanskim zunanjim ministrom Morom, z njim kosil, se udeležil odprtja svetovne konference o prehrani, popoldne na njej tudi govoril, v večernih urah pa že bil v Kairu.

Na pravoslavnem pokopališču

Lepo je zapel naš »goriški slavček«, pevec Simon Gregorič, o pobožnosti na Vernih duš dan, ko množice pohitijo na okrašena pokopališča, da tamkaj ob grobov in svojih dragih molijo in premišljujejo...

Kaj pa naši pravoslavni bratje? Kdor je kaj prebiral ali poslušal o razlikah med katoliško in pravoslavno Cerkvijo, je zvedel tudi to, da pravoslavna Cerkev nima verske resnice o vicah. To tudi pravoslavni radi očitajo katoličanom, češ da te resnice v svetem pismu ni.

Večkrat sem imel priložnost razpravljati o tem vprašanju s takimi, ki ekumenizmu in zblizanju s katoliško Cerkvijo niso posebno naklonjeni in ki naravnost iščejo razlike in vzroke za razdor. Pri vsakem takem polemičnem razgovoru sem sogovornika vedno mirno opozoril na prakso pravoslavne Cerkve (oziroma boljše rečeno pravoslavnih Cerkva, ker ima pač vsak narod ali vsaj država »svojo pravoslavno Cerkev«). To je navadno pomagalo, da je prenehal sovražno napad na nauk katoliške Cerkev o vicah.

Pravoslavni imajo ne samo enkrat na leto »Vernih duš dan«, ampak kar štirikrat pod imenom »zadušnica«. Imajo pa pri tem navade, ki nam seveda niso všeč. Mirno lahko rečemo, da ne odgovarjajo duhu krščanstva, četudi imajo svoj pomen oziroma simboliko.

Pri pravoslavnih ob takih zadušnicah, pa tudi ob drugih priložnostih, ko opravljajo molitve za pokojne (ob pogrebu, tretji, deseti ali štirideseti dan ter na obletnico), prinesejo h grobu (ali pa v cerkev, če ni grob in pokopališče v bližini) jedi in pijače, ponekod zelo obilno in raznovrstno. Kakor vse molitve in blagoslovi so tudi te molitve na grobu za pokojne zelo dolge. Duhovnik tamkaj vedno prepeva ter maha s kadilnico. Ko so molitve končane, v spomin na pokojnika jedo in pijejo. Pri vsakem kozarčku žganja ali kozarcu vina se vsakdo prekriža in izgovori kratek vzdihljaj, naj Bog pokojniku odpusti grehe. Od ostanke se deli revežem, ki se za take priložnosti številni zberejo na pokopališču. Pogosto so to izrabili razni pijančki, da so se na tuj račun napili, ker so hodili od skupine do skupine in povsod pili. Po vaških pokopališčih so verniki duhovniku naložili kruha in mesa, da se je nabralo za celo vrečo. To je pač ostanek poganskih običajev, kar se vidi tudi v tem, da pogosto nekaj jedi pustijo na grobu — za pokojnika.

V razgovorih sem tistim, ki so bili zelo protikatoliški, navadno zastavil vprašanje: »Če ni vic, mesta, kjer duše trpijo in čakajo pomoči, zakaj potem opravljate te dolge molitve in hodite na pokopališče, pa še hrano prinašate? Če so samo nebesa in pekel, potem duše nimajo od tega nobene koristi. Prav praksa pravoslavne Cerkve dokazuje, da je vera v vice prava in da lahko dušam pomagamo z molitvijo in dobrimi deli. Prav v tem med nami ni nobene razlike.«

Ekumensko sveto pismo v slovenščini

V zadnjih desetletjih, posebno še po zadnjem koncilu postajajo stiki med protestanti in katoličani vedno tesnejši. Ti stiki se kažejo na različnih ravneh. Ena takih stičnih točk sodelovanja je tudi študij sv. pisma. Ta sveta knjiga je namreč skupna nam katoličanom in protestantom. Eni in drugi jo priznavamo za božjo besedo. Vendar so bili časi, ko smo vsak po svoje prevajali in izdajali sv. pismo. Danes se pa zavedamo, da bi nas ljubizen do sv. pisma morala družiti in ne ločevati.

Ob tem spoznanju je nastala pobuda, da bi katoličani in protestanti skupaj izdajali sv. pismo, to je, da bi sprejeli skupno besedilo tudi v prevodih, ki bi služili enim in drugim.

Pri nekaterih narodih so to že izpeljali, npr. Nemci, Francozi, drugi pa se nanje pripravljajo. Pred kratkim smo se tem narodom pridružili tudi mi Slovenci. V Ljubljani je namreč izšlo ekumensko sv. pismo. Njegove značilnosti so naslednje:

1. Vse knjige sv. pisma stare in nove zaveze so v eni sami knjigi, ki z raznimi kazali vred šteje 1360 strani. Do sedaj katoliški Slovenci nismo imeli še celotnega sv. pisma v eni sami knjigi.

2. Izdaja je tako zamišljena, da služi obenem katoličanom in protestantom. Zaradi tega so pri izdaji in pri prevodu sodelovali tako katoliški kot protestantski strokovnjaki. V njej so vsi teksti sv. pisma, tudi tiste knjige, ki jih protestanti navadno ne štejejo med svetopisemske

Skoda, da pravoslavni nimajo v navadi maša za pokojne (to pač zato, ker ne mašujejo vsak dan) in ne obhajila. In prav to je najvažnejše!

Lot

Ob stoletnici Meškovega rojstva

V nedeljo 27. oktobra so na župnišču na Selah pod Uršljo goro, kjer je pisatelj Franc Ksaver Meško župnikoval kar 43 let, odkrili spominsko ploščo ob stoletnici njegovega rojstva. Ob tej priložnosti je bila tudi kratka spominska svečanost. Duhovnik in pisatelj Meško je umrl pred desetimi leti.

Stavke na šoli

Pouk na šolah v Italiji se je začel 1. oktobra, s poukom pa so se začele tudi stavke dijakov. O prvi taki stavki smo poročali tudi v našem listu.

Med tem so bila na slovenskih višjih srednjih šolah v Gorici prva srečanja staršev in profesorjev. Na dnevnem redu so bile tudi stavke dijakov. Ravnatelj so staršev razložili, da morajo odsotnost dijakov opravičiti, tudi če so dijaki stavkali. Nekaterim se je to čudno zdelo in so oporekali, toda zakon zahteva, da morajo starši opravičiti vsakršno odsotnost dijakov od pouka. Poleg tega je prav, da starši vedo tudi, kdaj njihovi sinovi in hčere stavkajo in so vsled tega odsotni od pouka. Saj končno oni odgovarjajo za otroke, dokler niso ti polnoletni.

Pri razgovoru se je izkazalo, da so prav številni tisti starši, ki niso zadovoljni, da njihov otroci stavkajo, in so zato proti stavkam dijakov. Mnenja so, naj se dijaki učijo, saj je tako in tako silno malo pouka na italijanskih srednjih šolah. Vendar ostaja dejstvo, da ob stavki vsi dijaki stavkajo. Zato so starši vprašali, zakaj je prišlo do grožnj dijakom ob zadnji stavki in kdo pravzaprav stavke pripravlja.

Navedli smo nekaj dejstev, ki so se pojavila na srečanju staršev slovenskih višjih srednjih šol v Gorici v preteklem tednu. Ob teh pomislekih slovenskih staršev o stavkah dijakov lahko povemo, kaj se dogaja drugod po naši državi.

Kot v Gorici in Trstu je bila stavka povsod v Italiji. Proglasile so jo avtonomne dijaške organizacije, ki se same nazivajo »sinistra regolare«. Njih namen je pripraviti še nove stavke, ker bi radi dosegli nekatera dopolnila v novih šolskih zakonih, ki bodo ta mesec stopili v veljavo.

Predvsem hočejo, da imajo aktivno in pasivno volilno pravico vsi dijaki tudi pod 16 let stari; potem da smejo izvoljene zastopnike odpoklicati; želijo imeti zastopnike dijakov tudi v okrožjih; zahtevajo več ur za dijaška zborovanja, uporabe šolskih prostorov in šolskih naprav za svoje

(Tobija, nekateri odlomki iz Esterine in Danielove knjige, pismo sv. Jakoba ap.).

3. Slovenski prevod je narejen na podlagi prevoda sv. pisma, ki je izšlo v Mariboru pred dobrimi 15 leti v štirih knjigah.

4. Dodane so kratke opombe ob koncu vsake svetopisemske knjige, toda opombe niso dogmatskega, temveč samo jezikovnega, zgodovinskega in zemljepisnega značaja. Povzete so iz francoske Jeruzalemske biblije, ki je izšla leta 1955 in ki jo štejejo za najboljšo dosedanje tovrstno delo na bibličnem področju.

5. Izdajo ekumenskega sv. pisma v slovenščini je omogočila Britanska biblična družba. Ta je sv. pismo izdala in založila. Tiskali so jo pa v Ljubljani pri časopisnem podjetju »Delo«. Britanska biblična družba ima svoj sedež v Londonu in je njen namen prav ta, da izdaja sv. pismo v vseh mogočih jezikih.

6. Ob koncu so dodana razna kazala in zemljevidi svetopisemskih krajev. Novost je kronološki pregled dogodkov iz svetne zgodovine, ki je podan vzporedno z dogodki iz sv. pisma. Ta pregled je zelo zanimiv in služi za lažjo vključitev svetopisemskega dogajanja v dogodka vzhodnih narodov tistega časa.

Dodajmo še, da je cena ekumenskemu sv. pismu samo 100 ND ali okrog 4.000 lir. Tiskano je na lepem in svetlem papirju ter zelo pregledno. Vezano je v platno.

Iz povedanega je razvidno, da gre v vsa kemp pogledu za pomembno delo, ki ga v slovenskem jeziku nismo še imeli.

Praznik oboroženih sil

Vsa Italija je v ponedeljek 4. novembra proslavila praznik oboroženih sil, ki je obenem spomin na vojaško zmago v prvi svetovni vojni.

Predsednik republike Leone je naslovil na oborožene sile posebno poslanico. V njej je dejal, da je obramba domovine dolžnost vsakega državljana, sedanje oborožene sile pa so nasledniki tistih, ki so pisali italijansko zgodovino od risorgimenta do osvobodilne vojne. Leone je prepričan, da so oborožene sile popolnoma zveste ustavi in demokratičnim idealom. Zato se tudi ne sme posploševati in izkrivljati nekaterih zadnjih dogodkov.

Pri tem je Leone mislil na primer ge-

nerala Vita Micelija, ki je bil do nedavne poveljnik vojaške obveščevalne službe SID ter, kot se zdi, povezan s prevratniškimi krogi, ki so že večkrat poskusili napraviti državni udar, zadnjič letos v avgustu. Zaporni nalog za Micelija je izdal padovanski sodnik dr. Tamburino, ki je tudi ukazal pripeljati Micelija iz Rima v Padova. Trenutno je obtoženi general zaprt v majhni sobi v oddelku za častnike padovanske bolnišnice »De Bertolini«.

Na proslavi 4. novembra v Redipugli so neki mladinci trosili letake, v katerih se zahteva izpustitev Micelija, odstranitev obrambnega ministra Andreottija in »rdečih sodnikov«. Slišali so se tudi vzkliki kralju in italijanski Istri.

V Redipugli se je 4. novembra zbralo okoli 80.000 nekdanjih bojevnikov, svojcev padlih in pripadnikov vseh redov vojske z visokimi častniki na čelu. Dopoldanski svečanosti je prisostvoval tudi minister Andreotti. Deželne oblasti je zastopal predsednik dežele Comelli. Navzoč je bil tudi: goriški nadškof msgr. Cocolin.

V svojem govoru je Andreotti zatrdil, da je mir zelo trden. »Stari nasprotniki in stari zavezniki — je dejal — skupno delajo, da bi obnovili Evropo v spoštovanju sosednih držav in v želji, da bi dosegli najboljše odnose z vsemi ostalimi deželami sveta.«

Umor misijonarja

V Hongkongu so neznanci ubili 62-letnega italijanskega misijonarja, ki je do leta 1952, ko je bil izgnan, deloval na Kitajskem. V Hongkongu je deloval med najbolj revnimi ter bil zelo priljubljen.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Nesoglasje med dvema župnijama v Bocnu

Tudi na Južnem Tirolskem, ki je od leta 1918 pod Italijo, ne gre brez težav v uporabi bogoslužnega jezika na župnijah, kjer živijo pomešano verniki nemške in italijanske narodnosti. Ponekod, kot v območju Dolomitov, se uporablja tudi ladinski jezik.

Pred kratkim je prišlo do hude časopisne polemike v zvezi z dvema župnijama v Bocnu, ki je glavno mesto Južne Tirolske. Župnija sv. Avguščina v Griesu vodi benediktinci in v njej prevladuje nemščina, v župniji Treh svetih pa prevladuje Italijani. Časopisna polemika je vedela povedati, da se v prvi župniji čutijo zapostavljeni verniki italijanskega pogovornega jezika, v drugi pa nemškega.

Skofijski ordinariat (škof je Nemeč dr. Gargitter) je v zvezi s tem sporom dal izjavo, da so pri uporabi bogoslužnega jezika merodajni predvsem dušnopastirski vidiki; druge je sicer mogoče upoštevati, a odločati ne smejo. V večjih mestih se ni mogoče strogo držati župnijskih mej, vendar je treba vedno upoštevati različnost jezikov, miselnost in tradicijo razlikovnih skupin.

V župnijah z nemško večino (pri določanju narodne pripadnosti odloča materski jezik, čeprav za večina italijanski, ne pa rezultati ljudskega štetja), oskrbuje vse vernike nemški dušni pastir; če je fara obsežna, mu je dan v pomoč italijanski duhovnik. V pretežno italijanskih farah je rešitev podobna v obratnem smislu. V Meranu sta dve župniji, ena za italijanske in ena za nemške vernike, v Bocnu pa je v glavni proštijški cerkvi (Duomo - Domkirche) poskrbljeno tako, da so v njej nastavljeni duhovniki za italijanske in nemške vernike. Ob tem lahko napravimo primerjavo, kako je v tem oziru v goriški in tržaški škofiji.

300 let stara škofija

Kanadski škofje so se nedavno zbrali na škofovski konferenci v Quebecu. S tem so hoteli počastiti 300-letnico škofije, ki je v prvih časih obsegala vso Severno Ameriko razen Kalifornije in Mehike. V provinci Quebec so v glavnem francoski priseljenci, zato je občevelni jezik francoski. Prav ta okolnost je vzrok, da se Quebecani čutijo v Kanadi zapostavljeni, češ da daje vlada prednost angleško govorečim državljanom.

Hoče ostati v Cerkvi

V Tübingenu v Zah. Nemčiji živi prof. Hans Küng, ki je kot teolog v Cerkvi zelo osporavan, saj uči stvari, ki so v opreki s tradicionalnim naukom Cerkev. Zaradi

svojih idej ne sme več poučevati. Küng po vztraju na svojem, češ da se bori za »krščanstvo s človeškim obličjem«. Vendar pa hoče ostati v Cerkvi, ker »je v njej našel duhovno domovino in odgovore na vprašanja odkod, kam, zakaj in čemu.«

Notredamke so imele svoj kapitelj

Redovnice notredamke, ki delujejo tudi v Gorici, so imele nedavno v Rimu svoj vrhovni kapitelj. Za vrhovno prednico so ponovno izvolile S. Zegner iz ZDA, ki je na tem položaju že od leta 1968. Kongregacija notredamk šteje 10.000 članic in si je pridobila mnogo zaslug zlasti pri vzgoji ženske mladine.

Prošnja k spravi in odpuščenju

V nizozemskem mestu Breda so še vedno zaprti trije nemški vojni zločinci, ki so se med zadnjo svetovno vojno žalostno proslavili s hudimi zločini nad domačim prebivalstvom. Sedaj je nemški škof dr. Degenhardt pisal pismo nizozemskim škofom, naj bi skušali ljudstvo pridobiti za odpuščenje, zlasti ker smo v svetem letu, ki je namenjeno spravi in odpuščenju.

Da bo mašna daritev pastoralno učinkovita,

naroča Konstitucija o bogoslužju:

- da naj bo povezanost posameznih mašnih delov bolj vidna;
- da naj bo vernikom bolj pogosto pripravljena miza božje besede;
- besedno in evharistično bogoslužje sestavljata eno samo bogoslužno dejanje (B 56);

— verniki naj bi zavestno, pobožno in dejavno sodelovali.

Kljub tem jasnim in drugim številnim spodbudam, ki jih daje Konstitucija in Navodila za izvajanje konstitucije, čutimo krizo mašne liturgije, opazamo neko enoličnost in zato utrujenost. Vrniti se moramo k osnovi, k duhu, ki ga more dati liturgiji duhovnikova osebnost. Če je osebnost dovolj močna, bo oblikovanje liturgičnega občestva steklo: verniki bodo začutili, da jim je maša potrebna in da pri naša življenjsko radost.

Da te namene dosežemo, mora duhovnik sebe in svoje sodelavce vedno znova pripravljati na mašno daritev; dalje je važno, da vsako mašno daritev prepleta enotna misel, ki jo jemljemo iz prebrane božje besede; homilija naj bo sad skupnega dela, tako bo mogla upoštevati konkretne razmere določenega občestva; posebej je važno, da verniki pri maši doživljajo popolnejše sodelovanje, ki je v tem, da iz iste dariteve prejmejo Gospodovo telo.

Jugoslovanska nota dunajski vladi

V sredo 30. oktobra je bila v Beogradu objavljena vsebina protestne note, ki jo je Jugoslavija kot sopodpisnik avstrijske državne pogodbe naslovila na avstrijsko vlado zaradi številnih primerov nezapolnjevanja te pogodbe, čeprav bosta prihodnje leto minili že dve desetletji od njenega podpisa.

Protestna nota omenja, da se je položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter hrvaške na Gradiščanskem zelo poslabšal. Tako je Avstrija odpravila dvojezično šolstvo, ki je bilo vzpostavljeno po drugi svetovni vojni; ne da bi oblasti kaj storile v obrambo dvojezičnih krajevnih napisov, so bili ti od nestrpnih nemških skupin nasilno odstranjeni; slovenska in hrvaška kulturno-prosvetna društva so glede podpore zapostavljena s strani države.

Jugoslovanska nota odločno zavrača tudi namero o tako imenovanem preštevanju manjšine kot pogoju za postavitve dvojezičnih napisov, kajti avstrijska državna pogodba nikjer tega pogoja ne predvideva. Taka politika dunajske vlade ni drugega kot izmikanje in zavlačevanje izpolnitve določil državne pogodbe.

Nadalje očita jugoslovanska nota avstrijski vladi, da v nasprotju z državno pogodbo omogoča delovanje raznih novonacističnih organizacij in združenj, ki je uperjeno proti obstoju slovenske in hrvaške manjšine. Avstrijski tisk se vedno bolj predaja protijugoslovanski gonji. V Avstriji je izšla knjiga, ki proslavlja nacistične zločince, kateri so delovali med vojno v Jugoslaviji, v Gradcu pa so celo izdelali spominsko ploščo z ozemeljskimi zahtevami proti Jugoslaviji. Iz Avstrije so ne dolgo tega organizirane skupine ustanove mogle neovirano priti v Jugoslavijo.

Po vsem tem je jugoslovanska vlada upravičena zahtevati, da bo Avstrija vendarle enkrat že začela v celoti izpolnjevati določila avstrijske državne pogodbe.

Manjše redovne skupnosti naj se združijo

V katoliški Cerkvi je mnogo moških in ženskih redovnih skupnosti, ki zaradi majhnega števila članov komaj še života-rijo. Tajnik kongregacije za redovnike nadškof Mayer je v zvezi s tem na vatikanskem radiu predlagal, naj bi se redovi, ki imajo podobna pravila in slična področja apostolata, združili. Ne bo pa kongregacija v tem oziru izvajala nobenega pritiska.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Rupa

V soboto 2. novembra je v krogu svojih domačih praznovala 80 let življenja Terezija Nanut por. Kovic, ki pa jo v vasi kličemo Žutka. Naša slavljenska je sicer v svoji skromnosti želela, da bi njen življenjski jubilej ne prodril v javnost, pa se nam zdi, da bi to ne bilo prav, kajti 80 let je že taka starost, ki zasluži priznanje, zlasti če gre za tako vzorno slovensko ženo in mater kot je prav Žutka. V njeni družini se skoraj redno molijo rožni vence in prav molitve, ki oblake prodira, je današnja družba silno potrebna. Ne tehnika ne radio in ne televizija je ne morejo nadomestiti.

Jubilantka Žutka se je rodila v bližnji vasi Peč ter se leta 1919 takoj po prvi svetovni vojni primožila v Rupo. Za moža je vzela Antona Kovica, ki je umrl že leta 1942. V zakonu se je rodilo šest otrok; en fantič je umrl, ko je imel komaj 4 leta; ena hči je redovnica pri notredamkah; najmlajši sin Ivič pa je že od vsega nastanka zvest pevec domačega cerkvenega zbora in eden glavnih stebrov župnijske skupnosti.

Dasi je jubilejka imela trdo življenje, je znala oprta na Boga vse težave uspešno premagati. Poleg svojih otrok je skrbela še za otroke svojih sorodnikov, ki so ostali sirote. In ko ji je prekmalu umrl mož, so vsa bremena ostala na njenih ramah. S ponosom sedaj gleda na odrasle otroke, ki jim je znala dati trdno versko in narodno vzgojo.

Velik užitek je zanjo prebiranje dobrih knjig, zlasti od Goriške Mohorjeve družbe. Tudi »Katoliški glas« zvesto bere. Ob častiljudem jubileju naj zato prejme tudi naše iskrene čestitke!

Misli ob desetletnici Slovenskih goriških skavtov

Ob 10-letnici slovenskih goriških skavtov je eden starejših, ki so v organizaciji od vsega začetka, napisal v skavtskem glasilu »Planika« nekaj misli, ki jih tu objavljam.

Slovenski goriški skavti smo letos končali svoje prvo obdobje obstoja. Smo torej mlada organizacija, mlada po letih in po izkušnjah, a prav zato, ker smo mladi, vemo, da je pred nami še dosti dela. To pa nam daje upanje, da bo prihodnje desetletje še plodnejše z uspehi, kot je bilo preteklo.

Skavti smo si nadeli naloge, da naše fantje vzgojimo v verne in pošteno Slovence, obenem pa tudi v dobre državljanje. To je seveda cilj, ki meji že na popolnost, od katere smo in bomo verjetno ostali zelo daleč. Glavno pa je, da smo za dosego tega cilja vsaj delno prispevali in da smo prepričani, da se pri nas fantje niso učili slabega.

Obenem nismo nikoli pozabili, da smo skavtska organizacija, kar seveda nalaga nove dolžnosti. Biti skavt zahteva poleg že navedenega izpolnjevanje desetih skavtskih zakonov, disciplino, utrjevanje telesa z vzgojo v naravi, njeno poznavanje in spoštovanje, pa tudi ljubezen do bližnjega in čistost govorjenja in obnašanja. Verjetno pravega skavta, kot nam ga kažejo knjige, sploh ni na tem svetu, to da naša dolžnost je, da težimo k popolnosti, kako moramo v veri posnemati Kristusa, čeprav sami ne bomo nikoli taki, kot nas on hoče.

Seveda pri našem delu nastanejo mnoge težave, ki izvirajo predvsem iz razmer, v katerih delujemo. Mi smo namreč manjšinska organizacija in to dejstvo nujno pogojuje naše delo. Ne smemo namreč pozabiti, da nam je skavtizem le sredstvo za vzgajanje fantov v dobre Slovence v vsakem smislu; zato smo tudi različni od drugih skavtov, ki nimajo naših narodnostnih problemov.

Pri njih je skavtizem samo za izbrance, v organizacijo stopi le tisti, ki se res za stvar zanima in ki se svojemu skavtizmu ves posveti. Mi pa smo pogostoma v zadregi, ali naj tega ali onega fanta sprejmemo, ali naj katerega izključimo zaradi slabega vedenja. Po navadi skušamo vsakega obdržati in tako dati možnost tudi slabšim članom, da poskušajo pot skavtizma. S tem seveda trpi kvaliteta organizacije; po drugi strani pa bi SGS, ome-

jeni le na kakih dvajset članov (izbranih), ne pomenili mnogo v našem zamejskem svetu.

V našem programu niso glavno skavtska tehnika in spretnosti, pač pa spoznavanje slovenske zemlje in njenih ljudi, seznanjanje z manjšinskimi problemi, izleti v Beneško Slovenijo, tiskanje lastnega mesečnika, razna duhovna srečanja: vse-kakor delovanje, ki je usmerjeno v bujenje narodne zavesti in vere v prvi vrsti. Sele zatem pride na vrsto program, kakor ga predvideva pravi skavtizem v smislu Baden Powela.

Kaj nam torej pove naša desetletnica? Povedati nam mora, da smo na pravi poti, da nismo zaman uporabili časa, ki nam ga je dal Bog na voljo; znači naj nam pot, po kateri bomo napredovali in naj nam bo v vzpodbudo, da bomo vztrajali. Vse-kakor pa bodimo prepričani, da naše poslanstvo ni končano, da mladina potrebuje skavtizem, zlasti pa, da je skavtizem vedno sodoben, saj ga vedno lahko prikrjimo v skladu s svojimi narodnimi nameni.

Planinski Chancho

Martinovo v Društvu slovenskih izobražencev

V ponedeljek 11. novembra priredi Društvo slovenskih izobražencev v Trstu martinovanje. Ker pade namreč letošnji četrti večer na Martinovo, so se organizatorji odločili, da ta praznik po starem slovenskem običaju slovesno počaste. Za vse tiste, ki na Martinovo ne bodo šli na Prosek, bo v prostorih Slovenske prosvete v ul. Donizetti 3/I večer »Bridkilih in pikastih«. Nastopil bo igralec SSG Stane Raztresen. Začetek ob 20.15.

Uspeh Slov. stalnega gledališča

Na letošnjem Borštnikovem srečanju v Mariboru, kjer se srečajo vsa slovenska poklicna gledališča, je SSG iz Trsta doseglo lep uspeh z uprizoritvijo Cankarjeve komedije »Za narodov blagor«. Občinstvo je izvedbo sprejelo zelo ugodno, žirija pa je podelila veliko Borštnikovo nagrado igralcu Antonu Petjeju za njegovo »novo in izvorno varianto« lika Ščuke v omenjeni komediji.

Šolski koncert

Tudi letos Glasbena matica nadaljuje s hvalevredno pobudo šolskih koncertov. Tako sta pred kratkim nastopila na liceju »F. Prešeren« v Trstu godalni orkester Glasbene matice pod vodstvom dirigenta O. Kjudra in solist-pozavnist Branimir

Slokar. Izvajala sta del programa, ki je bil na sporedu na koncertu v Kulturnem domu. Dijaki, ki so napolnili telovadnico, so izvajanju sledili z velikim zanimanjem. Pred koncertom jim je solista in skladbe na lep način predstavil član orkestra Janko Ban.

Občinski svet v Dolini

Na zadnji seji dolinskega občinskega sveta se je med drugim razpravljalo o ureditvi spominskega parka v počastitev vsem padlim občanom v narodnoosvobodilnem boju. Po predloženem načrtu bo ta objekt stal v neposredni bližini občinskega športnega centra ter bo urejen v obliki naravnega parka, kjer se bodo lahko zbrale tudi večje skupine ljudi ob raznih priložnostih.

Zadevni načrt je izdelala skupina treh izvedencev (arhitekta Jagodic in Race ter umetnik Palčič). Kot je župan pojasnil, je občina poverila sestavo načrta omenjenim strokovnjakom že pred dvema leto-

ma, a ti so ga šele sedaj predložili.

Med razpravo so nekateri svetovalci izrazili mnenje, da bi bilo bolje razpisati javen natečaj in potem izbrati najboljši načrt. Zato svetovalci niso imeli druge izbire kot načrt sprejeti ali ga zavrniti. Iz spoštovanja do padlih in da se omogoči izgradnja objekta v še pravočasnem roku, je občinski svet soglasno potrdil načrt in zadevne stroške v višini 33 milijonov lir.

V imenu Slovenske skupnosti je svetovalec dr. Tul kritično obžaloval, da zaradi stiske s časom načrta ni mogoče več v ničemer spreminjati in da izdelovalci načrta niso smatrali potrebno si vzeti eno uro časa, da bi osebno razložili načrt na v ta namen predhodno sklicanem sestanku, ki so se ga udeležili številni predstavniki raznih vasi, prosvetnih društev in drugi.

Na priporočilo deželnega sveta je bil tudi ustanovljen antifašistični odbor, ki bo med drugim koordiniral in vodil proslave v zvezi s 30-letnico osvoboditve v občinskem okviru.

Prvi občni zbor združenja staršev v Boljuncu

V torek 29. oktobra zvečer je imelo Združenje staršev otrok slovenske osnovne šole v Boljuncu svoj prvi redni občni zbor. Udeležila se ga je večina staršev otrok osnovne šole in vrtca ter učiteljski zbor.

Starši otrok slov. vrtca so namreč letos sklenili, da pristopijo k združenju. Tako se združenje odslej imenuje »Združenje staršev otrok slovenske šole in vrtca v Boljuncu«.

Iz poročil predsednika, tajnika in blagajnika je bilo razvidno, da je združenje v prvem letu svojega delovanja že doseglo nekaj vidnih uspehov.

Po branju poročil se je učiteljica Ljuba Smotlak v imenu vsega učnega osebja zahvalila združenju za delo, ki ga je opravilo v korist šole, nakar je sledila razprava.

Po razpravi so bile volitve v novi odbor. Za šolo so bili izvoljeni Vanda Grdina, Laura Kofolj, Ernesta Slavec, Neva Stefančič in Magda Maver, za vrtce pa Alma Ota in Drago Ota, ki sta istočasno predstavnika vrtca v osrednjem odboru ONAIRC za občino Dolina. Funkcije si bodo novi odborniki razdelili na prvi seji.

Verovanje po »italijansko«

Znano je, da je za mnoge Italijane vera bolj stvar čustva in tradicije, kakor pa da bi svoje življenje po njej urejali. Zlasti je revno njih versko znanje, pa tudi njihov pojmi o posmrtnem življenju so zelo primitivni. Versko neznanje ima svoj vzrok v tem, da v Italiji niso imeli pravega verskega pouka v šolah do najnovejšega časa. Poučevali so učitelji, dostikrat liberalno ali marksistično nastrojeni, duhovnik pa je prišel v šolo nadzorovat verouk le parkrat na leto.

Ustanova za ugotavljanje javnega mnenja Doxa je ugotovila, da 80 % Italijanov pozna Jezusa kot zgodovinsko in versko osebnost, vendar 74 % ne pozna dogem katoliške Cerkve, 59 % ne ve, kaj je to smrtni greh in le 47 % veruje v obstoj pekla. Po veri želi živeti 54 %, 32 % jih veruje, a to ne vpliva na njih življenje, 14 % jih je brez vere, a le 2 % od nevernih so veri sovražni.

Letošnji občni zbor SKAD-a

Z letošnjim delovnim letom stopa Slovensko akademsko društvo SKAD v dvajseto leto svojega obstoja. V tem vzdušju je potekal tudi 17. redni občni zbor, ki je bil v soboto 26. oktobra v prostorih Katoliškega doma.

Predsednica je po pozdravnih besedah podala nekaj priložnostnih misli: »...Ob tako pomembnem jubileju smo se skušali zamisliti o pomenu društva, pregledati preteklo delo in pripraviti načrte za prihodnost. Za to se nam je ponudila priložnost v Zabnicah, ko smo se kot prejšnja leta zbrali v koči sv. Jožefa, da bi preučili nekaj perečih problemov. Razgovarjali smo se o pomenu SKAD-a danes in o družini nasploh. Društvo je bilo ustanovljeno januarja 1955 in si dalo ime Slovensko katoliško akademsko društvo. »Katoliško«, v kolikor je zbiralo katoliško usmerjene akademike, ni pa se nikoli podrobno ukvarjalo z verskimi problemi ali skrbelo za versko življenje članov.

Prav o poslanstvu društva, ki se ima za »katoliško«, ukvarja pa se zgolj s kulturo in vprašanji narodnostnega obstoja, so nekateri podvomili. Mnenja so bili, da za mladega človeka narodnost ni več vrednota, ki bi bila temelj, na katerem bi se lahko gradilo. Zato bi bilo primerno, da bi upoštevali kot vrednoto samo vero, društvo naj bi se spremenilo v skupino, ki bi razglabljala samo verske probleme. Take skupine vstajajo povsod po Italiji in Sloveniji in to je dokaz, da so za mladega človeka bolj življenjske.

Mislil pa, da je vsaj za nekatere mlade zamejske Slovence narodnost še vedno vrednota, — čeprav mladina v Sloveniji skoraj posmehljivo gleda na to —, saj je prav od narodne zavednosti odvisen naš obstoj.

Morali pa bi si priti na jasno, kaj pojmuje pod imenom »katoliško«. Vsa ta leta je pomenilo namreč zgolj opredeljenost oziroma pripadnost nekemu svetovenemu nazoru, ni pa predstavljalo gibal vsega našega delovanja. Preveč smo tudi skrbeli samo za organizacijo, malo pa smo se zanimali za konkretne probleme posameznih članov in za globlje osebne odnose, kar je po mojem mnenju izraz krščanskega življenja. V bodoče bi morali ustvariti bolj tesno društveno življenje: člani bi si morali biti predvsem prijatelji, ne pa samo delovni tovariši. Imela sem občutek, da smo letos v odboru to v veliki meri dosegli.

Poglejmo še, kakšno je bilo delovanje SKAD-a v preteklem letu. Ker so bili vsi odborniki zelo delavni, je bilo delovanje precej razgibano. Društvo je nadaljevalo pot, ki so jo začrtali prejšnji odbori. Pripravilo je ciklus predavanj o umetnosti na Slovenskem, pri katerem je sodelovalo nekaj najbolj kompetentnih ljudi iz te stroke: dr. Marjan Zadnikar, dr. Emilijan Cevc, dr. Nace Sumi, dr. Anica Cevc in dr. France Bernik. Omogočilo je razstavi dveh primorskih slikarjev, Miloša Volariča iz Kobarida in domačina Andreja Košiča. Pripravilo je nekaj družabnih večer-

rov: štefanovanje, silvestrovanje v koči sv. Jožefa in pustovanje. Veliko moči je SKAD vložil v študijske dneve v Zabnicah. Udeležencem sta govorila pisatelj Pavle Zidar in prof. Rado Bednarik.

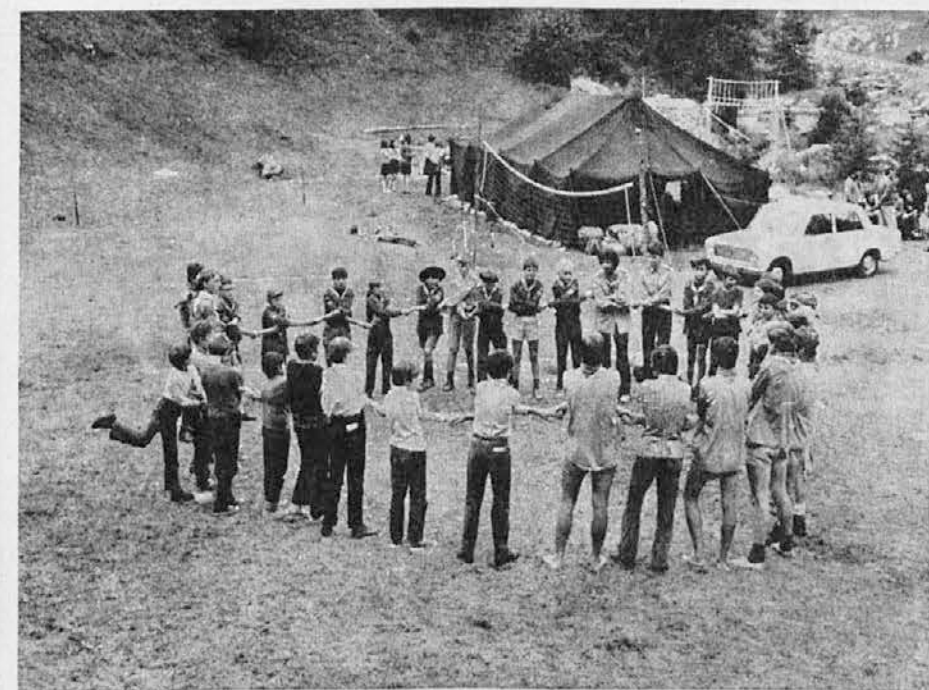
Poleg tega je prišlo do nekaj novih pobud. SKAD se je naročil na številne revije in liste iz zamejstva, zdomstva, Slovenije in Italije, ki so bili na voljo bralcem vsako soboto in nedeljo na sedežu društva. Z veseljem je odbor sprejel tudi pobudo, ki jo je dal dr. Drago Stoka, naj SKAD skupno s Slovenskim kulturnim klubom iz Trsta poda pogled o življenju in delovanju slovenske mladine v zamejstvu na manjšinski konferenci v Trstu.

Pomembna so bila tudi srečanja. Imeli smo jih več: z župnikom novoustanovljene slovenske duhovnije v Gorici msgr. Močnikom, z uredniki Katoliškega glasa, dve srečanja s sodelavci revije CSEO, velikonočno srečanje z župnikom iz Slovenije, srečanje z Jurijem Qualizzo iz Benečije, pa še z beneškim duhovnikom R. Markičem. Predlagali smo tudi sestanek z Mladinskim krožkom in sodelovanje pri eni kulturni prireditvi.

Ob koncu naj poudarim, da je bil uspeh nekaterih pobud odvisen tudi od pomoči nekaterih članov. Odbor se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem, ki so na kateri koli način pomagali pri letošnjem delovanju. Prav tako se zahvaljujemo upravi Katoliškega doma, ki nam je dala prostore za novi sedež.

V naslednjem letu namerava novi odbor izdati brošuro ob 20-letnici in jo predstaviti javnosti s primerno kulturno priložnostjo, pripravil naj bi nekaj priložnostnih kulturnih večerov in dve razstavi, predvsem pa naj bi utrdil medsebojne odnose, odnose s člani in ostalo zamejsko mladino.

Predsednica je zaključila svoje poročilo z mislijo, ki jo je izrekel prof. Rado Bednarik v Zabnicah: »Mladi ste dolžni nadaljevati tradicijo starejše generacije, predvsem ko gre za obstoj in kulturno rast slovenskega naroda.«

Prizor iz enega uspešnih taborjenj slovenskih goriških skavtov

FRANK BUKVIC

Jetniški brivec

3

»Seveda, ker jih nisi nadzoroval, temveč raje posedal v gostilni. Fantje niso vtaknili v svoj žep samo napitnine, temveč tudi tvoje dohodke. Ljudje so takrat pripovedovali, da so tvoji pomočniki lahko po mili volji segali v blagajno. In potem tista frizerka, tista nališpana goska. Tista te je od kraja umičila, da si prišel na boben. Moral si prodati podjetje in se zadovoljiti s tretjerazredno, umazano in zamenjarjeno brivnico, ki si jo najel v predmestju, dokler tudi tiste nisi zapil.«

»Kaj te briga? Kaj te briga!« se je razjezil Metelka, ugovarjal mu pa ni, kajti Langoš je povedal čisto resnico. Brivnica v predmestju ni bila na slabem kraju in bi z lahkoto uspeval, če ne bi pil. Tako pa je tudi tam slo rakovo pot. Čim bolj je bil na psu, tem slabše pomočnike je imel in tem hitreje so se menjali. Ker jim ni mogel plačati toliko kolikor jim je

obljubil, so po navadi že prvi teden odpovedali.

Nazadnje je ostal pri njem samo vaje-nec, nevesč brivske obrti. Tu pa tam so ga skušali potegniti za nos postopači, ki so se izdajali za izkušene brivce, a jih je potem že prvo uro moral pognati iz brivnice, ker so držali britev v roki kot mesarji nož. Zaradi slabe postrežbe je izostala stranka za stranko. Peščica, ki mu je ostala zvesta pa se je brila na kredo, tako da včasih niti za žganje ni bilo, kaj šele vajencu za južino. Takrat je pil samo še žganje, kajti vino je bilo predrago. Brivski mojster pa je ostal do zadnjega dneva, tako dolgo, dokler mu hišni lastnik ni zaprl brivnice in mu zaplenil vsega brivskega orodja in opravo, ker mu je tri mesece ni plačal najemnine.

Metelka, ki se ni mogel sprijazniti z dejstvom, da ni več brivski mojster, je od žalosti tri dni popival, potem pa se je z težkim srcem udinil za brivskega pomočnika.

Prvi gospodar ga je pognal na cesto že po nekaj dneh, ker je pozabil, da ni več mojster, temveč pomočnik. Obnašal se je,

kot bi on bil gospodar ter začel naročati drugim pomočnikom in nazadnje celo gospodarju to in ono. Gospodar je je najprej začudeno pogledal, misleč da se mu meša, potem pa je nad njim vzrojl: »Kdo je tukaj gospodar, ti ali jaz? V tem podjetju sem doslej jaz odločal in bom tudi v bodoče. Tukaj je tvoja mezda in tam so vrata! Zbogom!«

Drugi mojster, njegov prijatelj iz mladih let, ga je odslovil zato, ker je zamujal in prihajal pijan na delo. Včasih, posebno ob ponedeljkih ga pa sploh ni bilo no spregled. Mož je dolgo časa upal, da se bo Metelka, s katerim sta se skupaj izučila brivskega poklica, spametoval. Sproti je spregledal njegove prestopke, ga opominjal in karal, dokler ni uvidel, da je vsaka beseda bob ob steno.

Tretji in zadnji gospodar mu je pokazal vrata skoraj istočasno, kot ga je nastavil, vsekakor prej, preden je utegnil obriti prvo stranko. Službo je nastopil v ponedeljek zjutraj ob osmih. Bil je sicer točen, toda za seboj je imel prekokano noč. Ko je vzel v roke britev in jel briti mrkega moškega srščih obrvi, ki ga je

vajenec pravkar namilil in ki je imel menda večjega mačka kakor Metelka, so se mu tresle roke. Britev mu je kar naprej nagajala, dokler mu ni spodrsnilo, da se je ostro rezilo zarezalo mrki stranki globoko v lice. Ves krvav je možak planil s stola in pričel razgrajati. Tako je vpil, kot da bi gorelo. Od same jeze je pograbil stol, na katerem je pravkar sedel, ga dvignil visoko pod strop in ga potem z vso silo treščil od tla.

Pri tem je vpil na Metelko in ga zmerjal s pijancem in smrdljivcem. Na koncu se je znesel nad gospodarjem in mu grozil s tožbo. Gospodarju je uspelo posaditi razgrajajočega moža nazaj na stol. Ustavil mu je kri, ga pomiril in ga lastnorčno in nadvse skrbno obril. Kakor hitro je možak odšel, je gospodar prijel Metelko za ovratnik, ga ozmerjal in postavil čez prag.

Po tej nezgodi Metelka sploh ni dobil službe. Brivski mojstri so menda izvedeli, kakšen brivec je. Sčasoma so na dogodek le pozabili in ga jeli jemati ob sobotah, ko je bilo posebno dosti dela. Toda polagoma se je Metelka tako zamenjal, bil je

neobrili, izpitega, skrokanega obraza, ponošenih hlač in na rokavih strganega suk-njiča, da ga noben mojster ni maral več najeti.

Metelka je v srcu sicer soglašal z Langoševimi očitki, na zunaj pa se je branil in zato rekel:

»Vsakdo naj pometa pred svojim pragom.«

»Pred mojim pragom ni tako nasmetano kakor pred tvojim.«

»Ni? Kaj da ni. Priznam, pijanec sem in slabič, ubil pa je le nikogar nisem kot ti.«

»Ubil? Kdo? Koga?«

»Nikar se ne delaj nevednega! Nekoč so celo vrabci po strehah čivkali o tem. Kaj je bilo s tisto starko z denarjem v slamnjači? Z nogavico si jo zadušil, hladnokrvno, kot da bi zadavil piščanca. Niti največji pijanec ni hujši od morilca.«

»Ni res!« je planil Langoš. Kar zakoral je po celici, če bi ne bila tema v njej. »Jaz se starke niti dotaknil nisem. Le-to ve tudi sodnija. Reščanski jo je umoril. Zato so ga obsodili na dosmrtno ječo, mene pa...«

(Drugi naprej)

Svetoletni misijon

V tednu pred praznikom Kristusa Kralja od 16. do 24. novembra bo v slovenski goriški duhovnijski svetoletni misijon. V soboto 16. novembra zvečer ob 8. uri bo odprtje misijona v goriški stolnici, ker je to glavna svetoletna cerkev za našo škofijo. Popoldne istega dne pa bo ob 16. uri srečanje misijonarjev z otroki goriških osnovnih šol. Lepo vabljeni vsi!

Spominska svečanost v Gonarsu

Spominske svečanosti v Gonarsu se je v nedeljo 3. novembra popoldne udeležila večja skupina goriških Slovencev. Bilo je tudi nekaj Tržačanov in Slovencev od onkraj meje.

Ob novo urejenem spomeniku žrtvam gonarskega taborišča so predstavniki Zveze slovenske katoliške prosvete in Demokratske zveze iz Gorice položili vence. Mešani pevski zbor iz Standreža je pod vodstvom Iva Bolčine zapel dve žalostinki: Jaz sem življenje in Glejte, kako umira pravični. Nato je predsednik ZSKP dr. Kazimir Humar v kratkem nagovoru spomnil navzoče na krščansko in človeško dolžnost, ki jo imamo do onih, ki so umrli nasilne smrti v taboriščih. Omenil je tudi delovanje Odbora za pomoč taboriščnikom, ki je deloval v Gorici pod vodstvom msgr. M. Brumata.

Izvirno poročilo o življenju in trpljenju v taborišču je prebral Mirko Spacapan ml. Poročilo, ki ga je 6. februarja 1943 napisal salezijanec dr. Fr. Tomec, pravi med drugim: „...Večina so v Gonarsu internirane cele družine. Samskih oseb je le majhen odstotek. Otroci pod 14. letom je 726. Po narodnosti so do 2/3 Hrvatje (2900), ena tretjina (1300) je Slovencev... Ljudje, posebno ženske in otroci, so po večini bosi, razcapani in brez najpotrebnejšega perila. Še slabše je glede hrane, ki je sploh nezadostna. Zjutraj črna figova kava; opoldne in zvečer — mineštra — ali boljše rečeno — voda, v kateri plava par žarnic riža ali par makaronov... Ljudje so strašno lačni in dobesečno od lakote umirajo... Največji reveži so otroci in stari ljudje... Zelo žalosten prizor nudi baraka, v kateri so sami otroci-sirote, ki so jim očete ali matere pomrli ali že na Rabu ali v Gonarsu... Če se to (namreč pomoč, op. pisca) kmalu ne zgodi, se bo 300 grobovom v bližini taborišča pridružilo še na tisoče novih, v katerih bodo trohnele nedolžne žrtve partizanov in okupatorjev...“

Po branju poročila je dr. Jožko Markuža zmolil molitve za večni mir in pokoj nedolžnih žrtev. Za sklep pa je moški zbor pod vodstvom Zdravka Klanjščka zapel še dve žalostinki: Vigred se povrne in Blagor mu.

Take spominske in žalne svečanosti so izraz hvalečnosti do tistih, ki so s svojim življenjem doprinesli žrtev na oltar medsebojne človeške sprave in miru, zato naj bi nam bile vedno drage.

Sv. birma v Doberdobu

V Doberdobu nismo imeli sv. birme od leta 1966. Zato smo jo vsi verniki, zlasti pa birmanski kandidati kar težko pričakovali. Zelja se nam je izpolnila v nedeljo 3. novembra popoldne.

V osmih letih čakanja se je nabralo kar lepo število kandidatov za sv. birno: skupaj s tremi iz drugih župnij jih je bilo 58. V naši dobi je velika nevarnost, da bi se tudi taka slovesnost kot je sv. birma sprevrgla v zgolj zunanjo parado in v še eno priložnost več za potratne pojedine. Zato smo bili veseli, da smo imeli poleg že običajnega birmanskega nauka še primerno duhovno pripravo. Bila je to nekakršna duhovna obnova v dveh delih: v nedeljo 20. oktobra ter neposredno pred birno, 1. in 2. novembra. Gospod Klančar, misijonar z Mirenskega Gradu in g. Jožko Benedetič iz Vipavskega semenišča sta imela več govorov in srečanj za birmance, za starše birmancev in za botre in še za vso župnijsko skupnost, da bi se zavedeli velike odgovornosti, ki jo nalaga vsem sveta birma.

Za tako slovesnost se spodobijo, da je tudi cerkev primerno okrašena, zato so fantje in možje, ki so krasili vhod z lepimi slavalokom iz brinja, nekako tekmovali, kdo je bolj spreten v svojem delu z dekleti in ženami, ki so tako okusno ovenčale oltarje in notranjščino.

Po dolgih deževnih in hladnih oktobrskih dneh nas je kar resno skrbelo, kako bo pa z vremenom, pa se je končno vendarle ustalilo prav za vse svete. Ko nas je v

nedeljo zjutraj navsezgodaj rahlo pritrkavanje prebutilo iz spanja, smo z veseljem ugotovili, da je napolnil krasen, sončen jesenski dan, da si lepšega za tako slovesnost nismo mogli želeli.

Nekaj po 9. uri zjutraj se je na trgu pred cerkvijo že zbrala lepa množica vernikov in nestrpno pričakovala prihod gospoda nadškofa. Ob prihodu točno ob 9.30 mu je najprej zaželel dobrodošlico domači dušni pastir. Po pozdravu g. župana in drugih predstavnikov župnije ter oblasti sta nadškofa pozdravila še birmanec in birmanka ter mu podarila šopek cvetja.

Med vso slovesnostjo je na koru prepeval dobro pripravljen cerkveni pevski zbor ob orgelski spremljavi organista Karla Lavrenčiča. Pri maši so asistirali poleg domačega župnika še msgr. dr. F. Močnik, štandreški dekan msgr. J. Zorž in g. J. Benedetič. Berili sta prebrala birmanec in birmanka. Po evangeliju je sledil škofov govor, s katerim je pozval birmance, naj postanejo vneti Kristusovi apostoli, starše, botre in vse farno občestvo pa, naj birmance z zglednim življenjem po veri v tem njihovem prizadevanju podprejo. Sledila je ponovitev krstnih obljub in sama sv. birma, ki je zdaj v prenovljenem obredu tako lepa in pomenljiva. Pri darovanju sta pristopila k oltarju fant in dekle in darovala v imenu vseh birmancev g. nadškofu večjo vsoto denarja za lačne brate v afriškem misijonu.

Pri obhajilu so birmanci in botri prebrali sv. Rešnje Telo pod obema podobama, za njimi so se zvrstili tudi številni drugi verniki zlasti starši, sorodniki in prijatelji, tako da je bilo potrebno, da sta pri stranskih oltarjih obhajala še dva duhovnika.

Ob zvokih naše prelepe pesmi smo odhajali od slovesnosti zadovoljni in veseli, da smo doživeli tako lep dan. Upamo, da je bil dobremu Bogu v čast in da bo njemu v čast tudi vse življenje naših mladih birmancev, ki so ta dan med nami preželi zakrament krščanske polnoletnosti.

Gradnja slovenskih šol v ul. Campi v Gorici

Dne 10. oktobra je poslanec Marocco poslal goriškemu pokrajinskemu odboru pismo, v katerem sporoča, da so občinski sklepi, ki zadevajo posojila za gradnjo novih šol v ul. Campi pred dokončno odobritvijo. V zvezi s tem sta goriška občinska svetovalca SDZ stavila v goriškem svetu vprašanja, da bi izvedela, kako je z gradnjo.

Dne 5. avgusta se je tudi pokrajinska odbornica Ferletičeva sestala z goriškim odbornikom za javna dela, da bi dobila dokončne jasne informacije. Leta 1971 je namreč goriški pokrajinski svet na njen predlog izglasoval dnevni red, v katerem je bila zahteva po čimprejšnjem finaniranju slovenskih šol tudi s posebnim prispevkom.

Ker je možnost, da bi sedaj prek dežele dobili dopolnilne prispevke (načrti predvidevajo namreč proračun, ki je dosti večji od vsote, ki je bila nakazana kot deželni prispevek), je nujno, da gredo dela na licitacijo in da pride do odobritve načrta za trgovsko šolo. Začetek del bo predstavljala tudi delno pomoč ob današnji krizi.

Zaključno romanje

Slovenska duhovnija v Gorici je letošnja romanja zaključila preteklo nedeljo popoldne na Stari gori pri Čedadu. Krasno sončno popoldne je privabilo na božjo pot tudi mnogo drugih naših ljudi, ki so prišli z osebnimi avtomobili; veliko je bilo tudi romarjev iz raznih krajev Furlanije. Ob 15.30 smo imeli svojo pobožnost, pri kateri se je Marijino svetišče napolnilo z našim petjem in našo molitvijo. Vsi veseli smo se vrnili v goriško mesto z upanjem, da na prihodnji velikončni ponedeljek živi in zdravi zopet odpremo novo romarsko sezono.

Tridnevica in zahvalnica v Števerjanu

Ob sv. Martinu čutimo po naših župnijskih dolžnostih, da se Bogu zahvalimo za prejete dobrote v preteklem letu. Letos smo v svetem letu, zato bomo imeli v Števerjanu zahvalnico 17. novembra, ki sovpada z obletnico sv. misijona, ki je bil lani pri nas.

Da bi lepše in bolj zavestno obhajali zahvalnico, bomo imeli od četrta 14. do nedelje 17. novembra tridnevno. Vodil jo bo znani ljudski misijonar Jožko Kragelj.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

bo tudi letos pripravila tradicionalno revijo pevskih zborov

CECILJANKO

Prireditev bo v Katoliškem domu in bo potekala v dveh delih:

- v soboto 9. novembra ob 21. uri;
- v nedeljo 10. novembra ob 16. uri.

V soboto bodo nastopili sledeči zbori: moški zbor iz Štmavra; moški zbor »Fantje izpod Grmade«; mešani zbor iz Zgonika; mešani zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice; mešani zbor Rupa-Peč in nonet iz Sovodenj.

V nedeljo pa bodo nastopili: zbor Marijine družbe iz Gorice; mešani zbor iz Števerjana; mešani zbor iz Standreža; moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice; mešani zbor iz Podgore; moški zbor »Zarja« iz Bilj v Sloveniji; mešani zbor od Sv. Ivana v Trstu, morebiti tudi moški zbor »Beneški fantje« iz Klodiča.

Menza za dijake in dijakinje

Ker je zdaj začel tudi redni popoldanski pouk na naših srednjih šolah v Gorici, mnogi učenci z dežele opoldne ne morejo domov, ker je premor med dopoldanskim in popoldanskim poukom prekrake. Zato javljamo staršem, da učenci v teh dneh dobijo kosilo po skromni ceni za dijake v Alojzijevišču in za dijakinje v Zavodu sv. Družine. Tam se lahko ustavijo tudi ob prostem času po kosilu. Starši, prijavite svoje otroke čimprej!

LJUBLJANSKA TV

Sporod od 10. do 16. novembra 1974

Nedelja: 9.20 Svet v vojni. 10.10 Otroška matineja. 11.15 Kmetijska oddaja. 12.00 Nedeljsko popoldne. 16.40 Košarka Bosna: Jugoplastika. 18.20 »Vidocq«, film. 20.00 »Človek in pol«, nadalj.

Ponedeljek: 17.30 »V znamenju dvojčkov«. 18.05 Na sedmi stezi. 20.05 »Fantje«, drama. 21.35 Kulturne diagonale. 22.05 »Okoli mreže«, film.

Torek: 17.50 »Zivalski karneval«. 18.10 »Življenje v gibanju«, film. 18.40 Kipar France Berneker. 20.05 Vzhodna Nemčija. 21.15 »Mračni Jude«, nadalj.

Sreda: 17.05 Zgodba o deklici Margareti. 17.55 Rokomet Jugoslavija: Reprezentanca sveta. 20.05 »Na lov«, film.

Četrtek: 17.35 Bratovščina Sinjega galeba. 18.20 Svet v vojni. 20.05 »Dimitrije Tucović«, nadalj. 21.20 Četrtekovi razgledi. 21.50 Haydn: Godalni kvartet.

Petek: 17.20 Tobogan: Slovenske Konjice. 18.05 Pevski tabor Šentvid. 20.10 »Toplina tvojih rok«, film.

Sobota: 13.25 Nogomet Proleter: Vardar. 17.45 Trboveljski oktlet. 18.25 Disneyev svet. 20.00 Človek ne ježi se. 20.40 Zabavno glasbena oddaja. 21.35 »Onkraj maščevanja«, film.

DAROVİ

Namesto cvetja na grob teti Adeli Ciglič darujejo Jolanda, Remigij, Lojze in Marijan Ciglič za Zavod sv. Družine 20.000 lir.

Ob šestih obletnici smrti moža Pepija daruje Hema Sirk s Plešivega 10.000 lir.

Za števerjansko cerkev: Anka Cernic 5.000; Ernest Vogrič 5.000; Alojzija Vogrič namesto cvetja na grob Marijana Drufovka 4.000 lir.

Za Marijin dom v ul. Risorta v Trstu: od julija do oktobra so darovali: D. K. 21.000; Ivana Petelin 5.000; Anica in Antonija Perat namesto cvetja na grob bratu Ivanu 50.000; G. M. 50.000; L. R. 10.000; N. N. 50.000; N. N. 1.000; Ana in Marija Bizjak 200.000; Gizela Suligoj 70.000; Fani Baldassi 5.000; Marija Jerič 1.000; N. N. 40.000; N. N. 10.000; Marija Vitez-Saj v spomin na pok. sousestre 19.000; nabirka v družbi 223.550 lir.

Za mladinski dom v Boljuncu: Lojzka in Marija Maver namesto cvetja ob pogrebu Marije Žerjal 2.000 lir.

Za Finžgarjev dom na Opčinah: družina Trento namesto cvetja na grob Ivane Sosič 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: družina Sosič v spomin na pok. mamo Ivano Sosič 30.000; brata, sestri in vnuki v spomin pok. Ivana Milič 12.000; Sosič Marija v spomin na sina Ivana 5.000; Valerija v spomin na pok. moža Ivana Milič 10.000; v nabiralniku 30.000 lir.

Za popravo orgel v cerkvi na Opčinah: sestra Marija v spomin na 30. obletnico smrti Milana Dolenca 10.000 lir.

Za cerkvice na Banah: Karolina Bani v spomin 50. obletnice smrti pok. mame Jožefe in 32. obletnice smrti očeta Ivana Vidua 5.000 lir.

Za misijone: N. N. 50.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

Maša za cerkveno edinost bo v ponedeljek 11. novembra ob 19.30 v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Člani in somišljeniki topla vabljeni.

Mladi oder 75. Slovenske prosvete v Trstu in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici razpisujeta tekmovanje zamjskih amaterskih odrov »Mladi oder 75«. Prijavijo se lahko vsi amaterski odri v naši deželi, ki bodo imeli v sezoni 1974/75 na sporedu dramsko predstavo v lastni režiji. Ocenjevalna komisija bo nato obiskala predstave in jih ocenila. Rok za prijave je do konca aprila 1975. Prijave sprejema in daje pojasnila v Trstu Slovenska prosveta, ul. Donizetti 3/I, tel. 768189 (od 17.30 do 19). v Gorici pa Zveza slovenske katoliške prosvete, Drevored XX. Sept. 85.

Občni zbor PD »Standrež« bo 21. novembra ob 20. uri v župnijski dvorani v Standrežu. Vabljeni člani in prijatelji društva.

Cankarjeva komedija »Za narodov blagor« bo predvajana v Kulturnem domu v Trstu v petek 8. novembra ob 16. uri abonma red A; v sredo 13. novembra ob 13.30 izven abonmaja; v četrtek 14. t. m. ob 17. uri izven abonmaja in v petek 15. novembra ob 20. uri abonma red I.

Premiera pravljicne igre »Jurček« bo v Kulturnem domu v Trstu v torek 12. novembra. Spisal Pavel Golia, režija Mario Uršič.

★ ZA KMETOVALCE ★

Olajšano kmetijsko gorivo - Povrnjeni stroški 1973. Vsem kmetovalcem, ki se zaradi petrolejske krize niso mogli poslužiti nakazanega olajšanega goriva, bodo povrnjeni stroški za prispevek (contributo di funzionamento), ki so ga bili svoj čas plačali ob prejemu nakazil za olajšano gorivo. Stroški bodo povrnjeni sorazmerno s količino nakazanega a ne dvignjenega goriva v primeru, da ti presega 1.000 lir.

Prošnje in pojasnila nudi brezplačno Zveza neposrednih obdelovalcev.

Pastirček štev. 2

Ta številka opisuje v pesmih in pismih, ki so jih mladi dopisniki poslali, zlasti jesen. O jeseni govoriata pesni »Listje pada« (Ljubka Sorli) in »Jesenska« (Zora Saksida) ter slikanica »November-listopad«. Tudi pesem, ki jo je skomponiral Z. Harej na besedilo Zore Saksida, je novembrska. Oglasil se je še Tomek iz Gorice. Rad kaj spesni. To pot je dal svoji stvaritvi naslov »Jesen«.

V zgodbi o Krvničku beremo v tej številki o koži. Od živali se predstavi večerica in je opisana užitna goba kukmak. Ivo nas popelje v župnijo Sv. Jakob v Trstu, kjer se je sestal z Ireno, Jasno, Katjo, Kristino, Tamaro, Vero, Cincijo, Sandro, Saro, Gabrijelo mlajšo in zvedel od njih mnogo zanimivega.

Jože pripoveduje, kako bo v Rimu prihodnje leto ob svetoletnem praznovanju in kako bodo pri tem sodelovali mladi ljudje. Ivo poroča o dobrem delu nemških skavtov, ki so obiskali zahodnoafriško državo Dahomey in postavili tam skavtsko središče. Skavtinja Ciklama je pa napisala zgodbi o skavtinji Mici, ki je ob dobrem delu dvema starcema odkrila svoje poslanstvo.

Branko v športni rubriki govori o nogometu. Isti je prispeval dve zgodbi: »Biserka« in »Zasluzena nagrada«. Zanimiva je nova rubrika »Sprašujete — odgovarjajo«, v dopisih pa se javljajo otroci 4. razreda šole »D. Kette«, otroci iz Dola in Jamelj ter dva učenca 2. razreda osnovne šole v Gorici.

—jk

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejitva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 10. do 16. novembra 1974

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Komorna glasba. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mlad. oder: »Scurpid-« du«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Orkester proti orkestru. 16.00 Sport in glasba. 17.00 »V vrsti«. Drama. 18.00 Nedeljski koncert. 18.45 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Pesmi za vse okuse.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za glasbila s klaviaturo. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Meško kot pisatelj. 19.25 Za najmlajše. 20.35 B. Britten: »Privljanje vijaka«, opera. 22.25 Nežno in tiho.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.15 Koncert. 19.15 Družinski obzornik. 19.35 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.45 Pesmi brez besed.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Skladatelj naše dežele: Danilo Svava. 19.10 Italijansko gledališče v Ljubljani. 19.25 Za najmlajše. 20.45 »Denar«. Komedija. 22.35 Sprostitve ob glasbi.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni ital. skladatelji. 19.10 Pripovedniki naše dežele. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Narte Velikonja. 19.20 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Beli grad - zakleti grad«. 21.30 Vaše popevke.

Številni požari v naši deželi

Iz podatkov, ki jih je objavila italijanska sekcija društva »Svetovni sklad za naravo« (WWF), izhaja, da je v gozdovih Furlanije-Juljske krajine izbruhnilo od 1. januarja 1973 do 31. avgusta 1974 kar 297 požarov, ki so zajeli 7.662 hektarov. Od teh je bilo 20% uničenih. V glavnem so te požare zakrivil malomarni in nepazljivi izletniki, ki brezvestno mečejo cigaretno ogorke iz avtomobilov.

Najbolj prizadeta v tem smislu je Toscana, kjer je bilo kar 1583 požarov. Sledijo Ligurija (1094), Kampanija (1092), Kalabrija (1026); najmanj škode pa so zazabeležili v Dolini Aostii, kjer je v omenjenem obdobju bilo komaj 23 požarov.

Srečanje izseljencev v Švici

V Zürichu v Švici je bilo 1. in 2. novembra vseevropsko srečanje izseljencev, ki so ga priredila izseljeniška društva Zveze slovenskih izseljencev iz Benečije, ACLI ter ALEF. Ker je bilo srečanje po svoji tematiki vsekakor važno, mu bomo v naši prihodnji številki posvetili obširnejše poročilo.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam bili ob strani ob težki izgubi moža in očeta

Karla Butkoviča

se iskreno zahvaljujemo. Zlasti izrekamo zahvalo domačemu g. župniku, sorodnikom, znancem, darovalcem cvetja in vsem, ki so kaj dali v dobre namene v spomin dragega očeta.

Svodnje, 30. oktobra 1974

Družina Butkovič
in ostalo sorodstvo

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo